

Došli ste na stranicu posvećenu POZNATIM BILEĆANIMA U SVIJETU.

Oskarovci Karl Malden i Dušan Vukotić, pisac Momo Kapor, Emir Kusturica, Haris Džinović, Safet Isović samo su neki od slavnih bilećana.

Izaberite iz menija lijevo.□

Mišo Kisić o bilećkim oskarovcima

BILEĆA - "Sretao sam mnogo znanih i neznanih, već i po prirodi svoje profesije",
pisao je (1982. godine) legendarni novinar Miroslav Radojčić, "ali ni sam ne znam da li
sam ikad sreo čestitijeg i skromnijeg čoveka, koji je zadržao svoje korene i svoju ljubav prema
Hercegovini koju će prvi put videti sada..."

Iščekujući taj veliki trenutak u istarskom seocetu Draguću, navedene godine, u pauzama
snimanja Paskaljevićevog "Sutona", veliki glumac, oskarovac, Karl Malden (pravim
imenom Mladen Sekulović) nadalje se povjeravao Radojčiću:

- Uvek me pitaju kako to da govorim ovaj naš jezik, a rođen sam daleko, u Americi i video sam
prvi put naš stari kraj tek u svojim šezdesetim... Imao sam, znaš, oca, koga smo voleli možda
čak toliko koliko je on voleo nas, svoju decu. Uvek je govorio odakle je došao i gde su naši
korenji... Njegovu i moju Bileću sada posećujem prvi put, ali ja je nosim u sebi kao da sam u njoj
rođen. Jeste, mi smo i u Americi odrasli kao porodica u Hercegovini: otac Petar je raznosio
mleko po Čikagu i tako nas je izdržavao, ali je sve do kraja života, do svoje devedesete,
zadržao neku životnu snagu i vedrinu. Sakupljaо je prijatelje i pravio neke iseljeničke horove
("Branko Radičević" i "Karadorđe"). Pouka koju sam od njega najčešće
slušao, bila je: "Ko peva zlo ne misli"; Mnogo je bio dobar taj naš otac, zaista smo
ga mnogo voleli... Nikad neću zaboraviti naš rastanak - zauvek. Bio sam negde na drugom kraju

Amerike, a znao sam da je bolestan. Jednog dana posle predstave osetim neodoljivu želju da odem do našeg grada. Pustili su me i tako stignem do oca. On me pogleda blago i obrati mi se: "Mladene, ti se vratio kući..."

Sutradan je smireno umro, a ja, šezdesetogodišnjak, plakao sam kao malo dete..."

Ipak... I pored ovako briljantnog uvoda, do Maldenove posjete Bileći ne dođe. Zbog čega?

Ne zna to ni danas niko, pa ni višedecenijski bilećki hroničar, sjajni fotograf, dugogodišnji urednik "Bilećkih novosti", komentator lokalnog radija, saradnik brojnih beogradskih i sarajevskih listova, Milivoje Mišo Kisić. Čovjek svestran, radišan, a skroman. Uzdržljiv, a institucija nevelikog grada. Znalac i zaljubljenik posebno njegove "kulturne duše". Već u deset brojeva "Nove zore" pažljivo bilježi sva značajnija kulturna i duhovna zbivanja, ne samo bilećka, nego u cijeloj istočnoj Hercegovini. Odmjereno, precizno, uravnoteženo - najkraće profesionalno - kako ga je još davno zavodljivom i teškom žurnalističkom poslu podučio pokojni Tanjugovac Mihajlo Šaranović, dok je u Bileći služio vojni rok. Pamti Mišo Kisić i godine kad su ovdje vojnici bili fudbaler Dragoslav Šekularac, glumci Ljuba Tadić, Duško Janićijević, Jovan Janićijević - Burduš... Mnoge je upoznao, intervjuisao, fotografisao, opisao... Predug je taj spisak poznatih lica - njegovih sagovornika iz raznih krajeva bivše Jugoslavije. Ali u dugom lancu opisanih, najslavniji su (gle čuda!) baš dva njegova "zemljaka" - oba oskarovci - Dušan Vukotić i Karl Malden!

Posjetivši svojevremeno rodnu Bileću, Vukotić mu je ispričao kako je nakon Oskara za animirani film "Surogat", 1962. godine, odbio ponudu čuvenog Volta Diznija da u njegovoj prestižnoj holivudskoj produkciji kreira 60 mini-filmova na temu "Surogata" sa istim likom, jer je bio svjestan da bi time iznevjerio osnovnu ideju svog djela... Pričao mu je i kako se sretao sa Maldenom, kako se Malden živo interesovao za rodni kraj svoga oca - u kome sada nema nijednog Sekulovića... A onda, (Dušan je već bio umro) kada je Kisić objavio zanimljive portrete bilećkih oskarovaca u zborniku "Srpska proza danas - 2002. godine", stiže mu neočekivano priznanje s druge strane Atlantika... Potvrđujući one Radojčićeve riječi s početka našeg zapisa, pismom mu se lično javio Karl Malden (Mladen Sekulović) i zahvalio na tako lijepom prilogu o njegovim precima Sekulovićima, njemu i njegovom filmskom djelu. Ganulo ga je što ga ovamo i dalje smatraju svojim Bilećaninom, iako u Bileći nikad nije bio. Pismo je, naravno, napisano na srpskom, a knjiga, koju je Mišo poslao po beogradskoj novinarki Miri Adanji Polak, bila je na engleskom. Zove se "Kako sam počeo" i neizostavno pominje asove s kojima je Malden radio poput Džona Garfilda, Elije Kazana, Marlona Branda, Gregori Peka, Pola Njumena, Kirka Daglasa... kao i ulogu Stena Kovalskog u filmu "Tramvaj zvani želja" - za koju je 1952. godine dobio Oskara!..

Uprkos slavi, potvrđuje nam Mišo Kisić, Malden je sačuvao skromnost, netipičnu za američki filmski svijet: više od 60 godina živi u braku sa suprugom Monom s kojom ima dvije kćerke Karlu i Milu. Ispunio je gotovo sve svoje želje, sem one - da vidi Bileću... Bileću, iz koje je došao onaj Petar Sekulović, što ga je još kao mališana u Čikagu naučio: ko neće da bude dobar Srbin neće biti ni dobar Amerikanac! I koje on, evo, ni u desetoj deceniji u Los Andelesu ne zaboravlja.

- Male su, gotovo никакве, šanse da bi nam Malden u svojoj 94. godini mogao doći u Bileću - kaže skromno Mišo. - Ali, nešto drugo mi kopka znatiželju. **Osim njega i Vukotića, odavde korijene vuku scenarista i pisac Momo Kapor, reditelj Emir Kusturica, čiji je otac Murat porijeklom odavde s Plane. U Bileći je rođen Fadil Hadžić, u bilećkim Bresticama pisac i scenarista Radoslav Bratić... Odavde korijene vuku glumica Ljiljana Blagojević, glumci Boris Komnenić, Dragoljub Denda... O gradu se odavno ganga: "Bileća je varoš mala, al' je dosad dva oskara dala!" grad bi, dakle, zasluživao da u njihovu čast ima nekakav filmski festival, a u njemu danas nema nikakvih filmskih predstava...** I, ovdje, kao za inat, nikad nije sniman nikakav igrani film.

No, ako budu htjeli, živi ljudi štošta mogu popraviti; posebno budu li Bileću voljeli kao Karl Malden i Mišo Kisić.

Žarko JANJIĆ